

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost – **ČERVEN:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

ve **21:00** hodin

Program pozorování:

Měsíc – od 16. do konce měsíce

Venuše – celý měsíc

Merkur – na konci měsíce

Jupiter – celý měsíc

Saturn – ve druhé polovině měsíce

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdokupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li svým svitem Měsíc

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

PŘIPRAVUJEME

Pátek 29. června 2018 ve 21:00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. Vás srdečně zve na program

ČAJ O JEDENADVACÁTÉ

–
noční pozorování hvězd a planet
u šálku čaje a sušenek

Budeme vám ukazovat obrazce souhvězdí a vypravovat jejich starodávné příběhy o lásce, přátelství a nesmírné odvaze. Naše dalekohledy vám dají nahlédnout do vzdálených světů hvězd, hvězdokup a galaxií. Nezapomeneme ani na bledé světlo bludných hvězd, které jsou ve skutečnosti planetami naší Sluneční soustavy.

Pozorovat nebeskou klenbu budeme dalekohledy různých optických velikostí a svýma očima. A k tomu budeme popíjet čaj a chroupat sušenky.

Karimatky, lehátko, deky s sebou, budou se hodit!

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

PROJEKTY

Sobota 16. června 2018 od 9:00 do 18:00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. pořádá dne 16. června 2018 první celodenní vzdělávací a zábavnou akci pro děti od 10 do 18 let a jejich rodiče či prarodiče v rámci projektu

Babi, dědo, mámo, táto, pojďme bádát, stojí to za to!

Akce umožní dětem ve spolupráci s jejich (pra)rodiči společně bádát, seznamovat se s vybranými oblastmi přírodních věd a techniky, vyzkoušet si některé vědecké postupy, plnit jednoduché praktické laboratorní úkoly i řešit zajímavé technické úkoly a problémy.

Využijte této jedinečné příležitosti pro společné rodinné chvíle, prohloubení vztahů mezi (pra)rodiči a dětmi, pro poznávání světa kolem nás.

Na akci je nezbytné se přihlásit.

Akce je celodenní **od 9:00 do 18:00 hodin** s přestávkami.

Účastnický poplatek: dospělí 100 Kč; děti 60 Kč (zajištění celodenního drobného občerstvení).

Další informace a podrobnosti najdete na webových stránkách www.astrovm.cz. Projekt byl podpořen Ministerstvem kultury ČR.

MINISTERSTVO
KULTURY

AKTUALITY

Jasně bolidy 23. a 26. května 2018

Ve večerních hodinách **23. května 2018** přelétl nad územím Moravy velmi jasný meteor – bolid, který díky vhodnému načasování zaznamenala nejen speciální technika, ale také řada náhodných pozorovatelů. Úkaz se odehrál ve **21:46:45 SELČ**, tedy v době, kdy se Slunce nacházelo jen 9,5° pod obzorem, přesto se bolid podařilo zachytit jednou ze spektrálních kamer, které jsou instalovány na budově odborného pracoviště Hvězdárny Valašské Meziříčí (viz snímek na úvodní straně). Z Valašského Meziříčí byl meteor pozorovatelný nad ještě světlým severozápad-

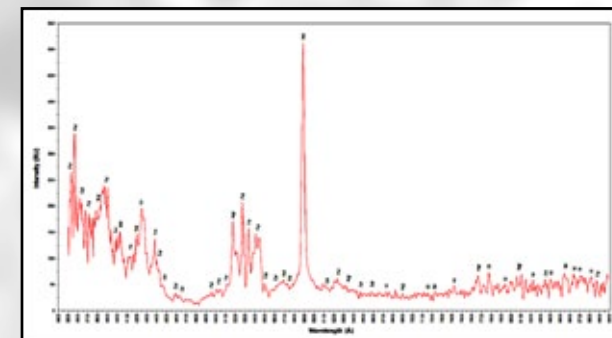
Projekce atmosférické dráhy bolidu z 23. května 2018 na povrch - srovnání výsledků sítě CEMeNt (červeně) a ASU AV ČR (zeleně).

ním obzorem a přelétal zhruba od severního nebeského pólu k západnímu obzoru. Během nápadně pomalého letu se těleso několikrát rozpadlo. Viditelná atmosférická dráha meteoru skončila pravděpodobně v souhvězdí Blíženců (samotný konec úkazu není na záznamu zachycen, bolid opustil zorné pole kamery).

Vzhledem k času přeletu řada stanic sítě CEMeNt (Central European Meteor Network) nebyla ještě v provozu a pro zjištění atmosférické dráhy byla k dispozici pouze dvojice záznamů. Z vyhodnocení, které provedl Jakub Koukal, je zřejmé, že konec viditelné dráhy se v průmětu na zemský povrch nacházel západně od Olomouce. Na základě analýzy dráhy a spektra bolidu se ukázalo, že část původní hmoty mohla dopadnout až na zemský povrch ve formě malých meteoritů.

* * *

Hned o tři dny později, tedy **26. května 2018** rozzářil oblohu další jasný meteor. Tentokrát se přelet odehrál ve **22:48:14 SELČ** a byl dobře zaznamenán sedmi stanicemi sítě CEMeNt. Díky tomu bylo možné přesněji vyhodnotit parametry dráhy tělesa v atmosféře i Sluneční soustavě. Rovněž v tomto případě bylo ve Valašském Meziříčí zaznamenáno spektrum meteoru, tentokrát dokonce dvojicí speciálních kamer.

Spektrum bolidu z 26. května 2018 získané kamerou ValMez-SPSE.

Jednalo o velmi pomalý sporadický bolid, který dosáhl absolutní jasnosti -5,2m a během 6,72 s letu urazil v atmosféře Země

vzdálenost 83,6 km. Průmět počátku atmosférické dráhy bolidu na Zemský povrch se nacházel poblíž místní části Ostrava-Heřmanice (CZ), výška meteoru v tomto okamžiku činila 84,4 km nad povrchem Země. Průmět konce atmosférické dráhy se nacházel poblíž obce Wieprz (PL), výška meteoru v tomto okamžiku činila 33,3 km nad povrchem Země.

Počáteční dynamická hmotnost meteoroidu před vstupem do atmosféry Země byla 11,9 kg, po ukončení ablační fáze letu nezůstalo prakticky nic z původní hmoty tělesa. V tomto případě tedy není pravděpodobné, že by fragmenty původního tělesa mohly být nalezeny v podobě meteoritů na povrchu Země. O složení původního materiálu tedy zůstala jediná informace, a to záznam spektra.

(podrobnější informace: <http://www.astrovm.cz/cz/o-nas/novinky.html>, upravil Jiří Srba, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

PŘIPRAVUJEME

Astronomický tábor 2018 je i pro holky

V červenci tohoto roku proběhne (v termínu od 13. do 22. 7. 2018) v areálu hvězdárny tradiční astronomický tábor pro holky a kluky od 9 do 15 let. Pro letošní rok máme připraveno do programu několik novinek: návštěvu (exkurzi) profesionální meteorologické observatoře na Lysé Hoře; zcela nové a neokoukané fyzikální a chemické experimenty; a kupu nových her.

K dispozici jsou poslední místa pro holky, tak se dlouho nerozmýšlejte a přihlaste se na: rkraus@astrovm.cz, info@astrovm.cz nebo telefonem 571 611 928.

POZORUJTE

Fáze Měsíce v červnu 2018

Poslední čtvrt' nastává 6. června ve 20:31 SELČ, nov 13. června ve 21:43 SELČ, první čtvrt' 20. června ve 12:50 SELČ, úplněk 28. června v 6:52 SELČ.

Konjunkce Měsíce a Saturnu

Dne 1. června ráno bude nad jižním obzorem pozorovatelná konjunkce Měsíce a planety Saturn. Saturn se bude nacházet 0,8° jižně od Měsíce.

Konjunkce Měsíce a Jupiteru

Dne 23. června ve večerních hodinách bude nad jižním obzorem pozorovatelná konjunkce Měsíce a planety Jupiter. Jupiter se bude nacházet 3,2° jižně od Měsíce.

PŘIPRAVUJEME

Astronomická pozorování v obcích

Na nadcházející léto opět nabízíme večerní astronomické pozorování pro obyvatele okolních obcí. Jedná se již o třetí ročník populární akce pro všechny, kdo mají zájem o noční oblohu, ale z nějakého důvodu se nedostanou na hvězdárnu.

I letos se bude na co dívat. Noční oblohu nám zdobí takové perly jako je planeta Saturn se svými prstenci, nebo Jupiter s rodinou galileovských měsíců. Stejně tak se najde i několik krásných mlhovin či hvězdokup mimo naši Sluneční soustavu. K pozorování používáme přenosnou, avšak výkonnou, astronomickou techniku. Na obci pak zůstává výběr vhodného kopce bez zalesnění, případně vypnutí veřejného osvětlení.

V případě zájmu nás, prosím, kontaktujte na telefonním čísle 571 611 928 nebo e-mailem na info@astrovm.cz.

RŮZNÉ

Letní slunovrat

Dne 21. června v 12:08 SELČ nastává letní slunovrat. Slunce vstupuje do znamení Raka. Začíná astronomické léto.

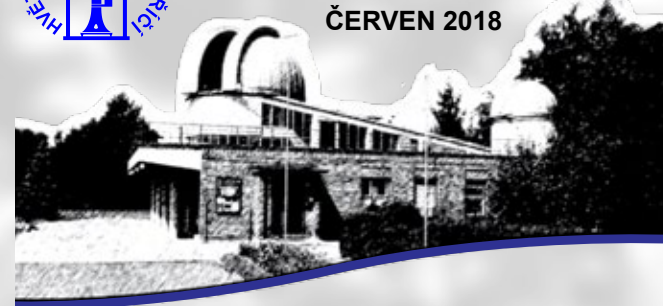
PROGRAMOVÝ ZPRAVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
ČERVEN 2018

Bolid nad Moravou 23. května 2018 ve 21:46:45 SELČ a jeho spektrum

(foto: Hvězdárna Valašské Meziříčí)